

2. NARAVOSLOVNI DAN

RAZSTAVA - EXHIBITION - AUSSTELLUNG - MOSTRA

LOVCI MAMUTOV - LEDENA DOBA V EVROPI
THE MAMMOUTH HUNTERS - ICE AGE IN EUROPE
MAMMUTJÄGER - EISZEIT IN EUROPA
CACCIATORI DI MAMMUT - EUROPA, ETÀ DEL
GHIACCIO

Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana, Slovenija
Katedra za geologijo in paleontologijo, Univerza v Ljubljani, Slovenija

Moravské Muzeum Brno, Češka
Anthropos Brno, Češka

Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb, Hrvatska
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, Hrvatska

Joanneum, Graz, Österreich
Naturhistorisches Museum, Wien, Österreich

Museo Civico di Storia Naturale di Trieste, Italia
Museo di Geologia e Paleontologia, Firenze, Italia

622 (5)

PRIRODOSLOVNI MUZEJ

31.

V mesecu aprilu smo odšli v prirodoslovni muzej v Ljubljano. V muzeju smo dobili dva vodiča, ki sta nas vodila po njem. Najprej smo prišli v sobo, kjer je bilo iz bosti sestavljeno mamutovo ogrodje. O njem smo izvedli, da je samo njegov ohol tehtal 100kg in, da ima masično gubo, manjša ušesa kot slon ter, da je izumrl zaradi spremembe okolja. Po tem smo šli v drugo sobo, dobili smo liste in račeli smo risovati naloge. Če smo morali npr. ugotoviti cigare so sledi, ki so bile narisane mo si pomagati s sliko, na kateri so bile naslikane rivali in njihove sledi. Opisati in narisati smo morali različne rivali, na koncu pa smo morali poiskati še sobo z minerali in risati naloge. Po vseh teh nalogah smo si še sami ogledali ostale sobe z predmeti in rivalinai: njavi medved janski medved, karvorigi, gosi, sove. Predmeti so bili: naška šitula, porčeni izdelki iz 13. stol., poslikan novo oblačenjin stol narejen 1820, ovinke iz 1. stol., kelih in skodelica iz stekla, obleki v obliki polmexca iz 3.-4. stol., prstan z upodobitvijo rens in moza, obrabne rapanke 8. stol., ^{rebrna} skrinjica za noht iz 15. stol., pištole z mehanizmom na koleca iz 16. stol., sončnik iz 19. stol. in ramet na

damška denarnica iz 19. stol... Videli smo tudi razmole-
sne metulje in krošice ter drevesk iz ljubljanskega brega.
Po vsem tem smo odšli domov.

Alpski barborog je v Sloveniji izumrl, nato
pa se je ponovno maselil v Julijskih Alpah in Karavan.

Korzarogi so prebivalci gora Starega sveta.
Živa v višinah, hjer bi drugi veliki sesalci
že davno skirali. V Evropi žive tri podvrste
korzarogov: prva v Alpah, druga v Pirinejih
in drugih španskih gora in tretja na Kavkazu.

Pri nos živi Alpski korzarog, ki je lep rival.
Dru se ponosno in imeritno. Dolg je 1,6 m,
v plečih je visok 85 cm, tehta pa lahko do
100 kg. Zogovi, ki ji nosita so rlasti pri borlu
veliki in močni. Zrastejo lahko do 80 cm tehtajo
pa od 10 do 15 kg. Gosta rimska dlaka se v
toplenu letnem času zelo redi. Na zgornji strani
je dlaka krajša in gostejša kot na spodnji.
Je travo, gromnja... Na pasu hodijs po nojih
stalnih in uhajenih stečinah z lahoto in rame-
stji votjo. Korzarog se ogloša podobno kot
gams, le bolj rateglo. Pretrasen kotko liha,
jzen pa glamo piha shori nos, le mladici
meketajo.

Opice žive večinoma na drevesju, imajo obončane
ra oprizemanje in plezanje, živijo v skupinah,
v tropih in so pretežno rastlinojede.

Šimpanze je znatno manjši kalor gorila.
Verjetno je visok okoli 120 cm, samec je
meholiko večji. Šimpanzov obraz je precej
širok, raven, čelo je nizko, vendar ne tako
kalor pri gorili. Uhlji so zelo veliki in -stolci,
anatomsko popolnoma podobni človeškim.
V pokončni drži segajo kolki pod kolena, si
steznjenimi prsti se skonej dotaknejo glečnikov.
Polniva ga srednje dolga, povsem dolga, črna,
rjava ali celo rožnato bela dlaka. Šimpanze je doma
v pragozdovih Afrike. Navadno se drži v skupine
do pet, zelo redko do deset šimpanzov. Gnezda si
grade na drevesu, v splošnem ne preveč visoko od
tal. Večje ali manjše veje upognejo, nabornijo
in oporo na katero sozgrajo. Šimpanzi se hranijo
kalor gorile: s plodovi, orehi, listnimi in cetrnimi
popli in verjetno tudi s breninicami. Šimpanze
običajno počiva sede, sicer pa hodi ali stoji.
Če ga odkrijemo kje v goščavi, tedaj se vrže
na vse štiri in polegne. Po drevesu se giblje
hitreje kalor na tleh.

Dravčna rveri v Avriji, Ameriki, S, V, J. Evropi. Hodi po padlatu, ima čokato telo, gost bruh; dobro plava; je vse.

Medved je po zgradbi telesa tršat ali celo rovaljin, glava je obroglja, nekoliko potegnjena, gobec ošiljen, toda ravno odseban. Vrat je kratak in debel, tudi uhlji so kratki, oči razmeroma majhne, noge srednje dolge. Medvedje so razširjeni po vsaj Evropi, Aziji in Ameriki, prav tako tudi v delu severozahodne Afrike. Živijo v najbolj toplih in najbolj mrzlih delih, v visokih planinah, labor tudi na obalah, ki jih oklepa ledeno morje.

Črni medved raste do 2 m in doseže nekaj več 1 m plečne višine. Kožuh je iz dolge, trde in gladke dlake, ki je le na čelu in okoli gobca nekoliko krajša. Bleščeča črna barva kožuha prehaja ob straneh gobca v blede rumeno. Gored mu daje vse, kar potrebuje. Spombadi išče hrano v bogatih nišinah. Črni medved je zelo gibliva in močna ter vrtrajna žival, čeprav je na pogled neumen, okoren in neroden. Teče tako hitro, da ga človek ne more dohiteti. Ima vse lastnosti svojega medveda, vendar je spretnejši.

SESALCI

Sledi naših sesalcev lahko, glede na zgradbo stopala, razdelimo v dve skupini:

1. sled šape
2. sled parklja

To je sled šape

To je sled parklja

Pri sledi, ki jo je zapustila šapa oz. taca, moramo biti pozorni na število prstov, na obliko in velikost šape in blazinic ter na njihov medsebojni položaj. Zaradi dolžine in lege krempljev na prstih, so v sledi včasih vidni tudi njihovi odtisi. Sled je seveda odvisena od narave tal.

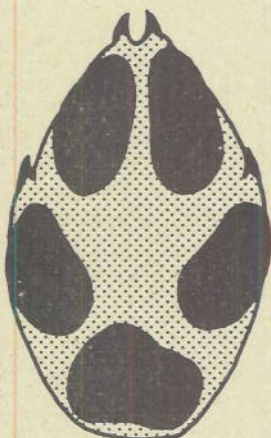

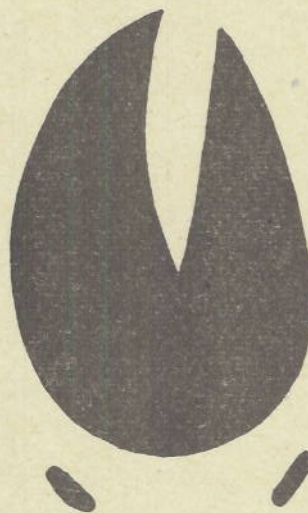
SESALCI

Sledi naših sesalcev lahko, glede na zgradbo stopala, razdelimo v dve skupini:

1. sled šape
2. sled parklja

To je sled šape

To je sled parklja

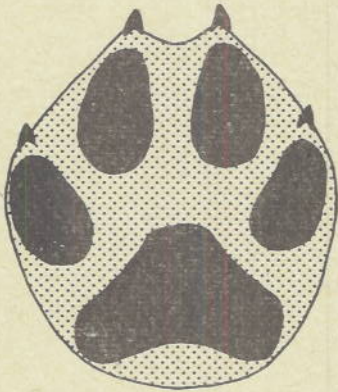
Pri sledi, ki jo je zapustila šapa oz. taca, moramo biti pozorni na število prstov, na obliko in velikost šape in blazinic ter na njihov medsebojni položaj. Zaradi dolžine in lege krempljev na prstih, so v sledi včasih vidni tudi njihovi odtisi. Sled je seveda odvisena od narave tal.

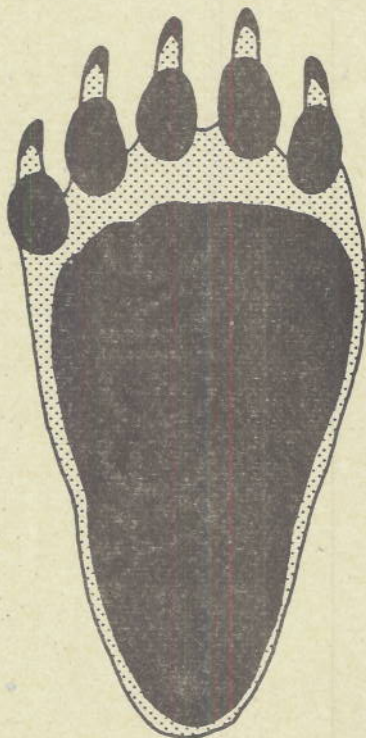
SESALCI

1. Poskušaj ugotoviti kateri živali pripadajo naslednje sledi:

- a. lisici
- b. volku
- c. alpskemu kozorogu

(obkroži pravilni odgovor)

- a. zajcu
- b. medvedu
- c. jelenu

(obkroži pravilni odgovor)

SESALCI

2. V gozdni diorami najdeš naslednje živali: vidro, volka, rjavega medveda, lisico, divjo mačko, jazbeca, kuno belico in dihurja.

Uvrščamo jih med:

- a. glodavce
- b. zveri
- c. sodoprste kopitarje

(obkroži pravilni odgovor)

3. Zveri imajo zversko zobovje. Z zobmi žrtev zgrabijo, jo usmrtijo in raztrgajo. Zobje služijo tudi obrambi pred sovražniki. Posebno velika sta podočnika v zgornji in spodnji čeljusti, ki sta prilagojena za napad in usmrtitev plena. Spodnja čeljust se proti zgornji lahko premika samo v navpični smeri. Zveri torej ne morejo mleti hrane, ker spodnje čeljusti ne morejo premikati levo in desno.

Poišči *rjavega medveda* !

Dobro si oglej njegove zobe, potem pa pojdi v »mamutovo« dvorano in tam poišči jamskega medveda. Tudi pri njem si oglej zobe ! Napiši razlike, ki si jih opazil !

Jamski medved ima sprednja roba
veja in močnejša.

Ali veš, da je rjavi medved največja evropska zver. Pojavil se je hkrati z jamskim medvedom že v ledeni dobi. Jamski medved je bil rastlinojdec. Bil je stalno naseljen. Rjavi medved je vsejedi rastlinojed, hrani se tudi s plodovi, z žuželkami in mesom. Živi po terestrično življenje.

PTIČI

4. Ptiči se med seboj razlikujejo po:

- a. velikosti
- b. barvi
- c. kljuna
- d. perja

- e. način razširjanja
- f. način prehranjevanja
- g. nogah

5. Ptičji kljun je različno velik in različno oblikovan.

Poišči *race* in *gosi*, oglej si njihov kljun, potem pa ga nariši in opiši !

Kljun so ptičje čeljusti in opravljajo nalogo rok. Z njimi ptiči grajo hrano, si pomagajo pri delanju gnezda, čistijo in urejajo si perje. Uporabljajo ga tudi pri napadu in obrambi.

PTIČI

6. Ptičje noge so različno oblikovane in različno velike.

Poišči čaplje in štoklje. Kakšne noge imajo ? (nariši in opiši !)

RIBE

7. Med morskimi ribami poišči *bokoplavutarico* !

Ribo si dobro oglej in potem risbo dopolni tako, da boš dobil podobo bokoplavutarice !

Na risbi označi:

1. hrbtno plavut
2. prsno plavut
3. oči
4. usta
5. pobočnico

PLAZILCI

8. Med razstavljenimi plazilci so tudi vrste, ki ne živijo pri nas. Naštej jih:

- e. _____
- b. _____
- c. _____
- d. _____

MINERALI

9. Poišči jantar ! To je:

- a. fosilna smola
- b. mineral

(obkroži pravilni odgovor)

Ali veš, da se jantar pri trenju s tkanino naelektri. To lastnost jantarja so poznali že stari Grki in so ga zato imenovali elektron.

10. Napiši imena treh mineralov, ki so ti najbolj všeč.

- a. Kamena smola
- b. Železo
- c. Pirit

